

ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙ ΜΙΑΣ ΩΡΑΙΑΣ ΑΓΙΑΣ

κ = ΜΙΑ ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΠΟΥ ΑΓΙΑΣΕ =

Στην Αιγαίον «την πόλιν τῶν θεομάτων». Ή οραία καὶ κοσμοξακουσμένη Μαργαριτ. Μία σκηνή μπροστά στὸ ναὸ τοῦ Ἀγίου Ιουλίανοῦ. «Οπου μιλᾷ ἐπίσκοπος Νέννος. Ή συγκινητικὴ σκηνὴ μέσα στὴν Ἐκκλησία. Ή Πελαγία μὲ τὸν τρίχον σακκό. Αναχώρησις γιὰ τὸ ΘραΞίου. Ο μαυτρωδῆς μονάρχης. Ή ἐπιτάξις τῶν καλογρῶν κ.λ.π. κ.λ.π.

Στήν 'Αντιόχεια, τὴν πόλη τῶν θεαμάτων καὶ τῆς ἡδονῆς— διὰ τὴν ὑπόμαζε ὀργισμένος Ἱωάννης ὁ Χρονόστομος,— ἔξοδες στὶς Βιζαντίνους χρόνους μια μεγάλης γά της ἐποχῆς της ἥθουσιος, ή Μαργαριτών. Ποώτη ἀνάμεικα στις μιαδές, πρώτη μέσα στις ποιητοχροεύνουσες τῆς δυσχήστως, πρώτη στις Μαινάδες— κατά τὴν ἀσημού ἔχοντας τῆς Εγκλημάτος— πρωταγωνιστέα δηλαδή, ὅποιος λέμε προτείνει, είχε ἀποτελέσει μεγάλη φήμη στὸ θεατρόφιλο κόσμο τῆς 'Αντιοχείας.

“Η καταγωγή της ήταν πατερινή. Οι γονείς της ήταν μάγειροι, και τό πραγματικό της άνομα ήταν Πελαγία, ἀλλ' ὡμα ἀνέβησε από σπηλιή, κατά τη συνήθεια τῆς ἐποχῆς, πήρε ἑνα φευδόνυμο πού παριάζει στὸ θυμπό, μελαγχολικὸν χώρον της, ἔξεινο που ἔχουν καὶ οφίμερα ἡ γυναικεῖς τῆς Σηρίας. Όμοιάστηκε Μαργαριτώ. Ισος δόμος καὶ αὐτὸι μαργαριταρία, ἀπὸ τὴ δόποι εἰχε μεγάλη ἀφθονία καὶ μὲ τὸ μότοι ἐμποτιάνεται ὑπερβολικά.

και με τα οποία εργοτονούσαν υπερβολικά...
 Η ἐπινοία της Μαργαριτών στό θέατρο φαίνεται διπλής πολύ μεγάλη. Γύρω της είχε σχηματισθεί άλογκηρη αύλη από δοιάρους και θαυμαστάς. Η ώμορφια της, η καλομοίσσα της, τα πολύτιμα κοσμήματα της, ο πλούτος της έθαψαν ζόντο πλούτον. Ο Αντούσενς σήριζε Λιβάνιος την ξένωνει ένθισσασμένος. Το φανέρωμά της στούς δρόμους έκανε τετληκτήρια εντύπωση. Οι παραπτώσεις της έφεραν άμερη πατέρα γέροδυ.

Συνέβη όταν τούτο νά βρίσκωνται στην "Αντιόχεια συγκεκριμένον ανάθετοι ευκλησιαστικού ανήκοντες και σέ αλλες. Έπος της πόλεως έχει ληστές. Μια μέρα λοιπόν, διάρροιαν "Επίσκοποι, μαζεύονται στο προαύλιο τοῦ κανονικοῦ Ιουδαιανοῦ, (έναν ώρασ τόπο μὲν δέντρα και νιφάδα, εὐχάριστο γιά τη θερινή εξείνη ώρα τοῦ έτους), συζητούσαν μεταξύ τους ἀγαπητά θεολογικά θέματα. "Εξαρφά θόρυβος και γέλαιος ἀκόστησαν στο δρόμο. Οι "Ἄγιοι Πατέρες διέκοψαν τὴ συζήτησι τους και ἐφορέαν στὸ δρόμο. Σὲ λίγο φάνηκε μια πομπή, συνημμένη γιὰ τὴν "Αντιόχεια. Μαρτυρά έπιγραφαν ὑπρετεῖς πεζοὶ και ἔφιπποι, ἀγολούσθοις δὲ μεγάλο πρεπὲς τὸ αἵματα τῆς ώραίας θεατρίνας. Τὸ ἄλλο γιαννατακούσιστα. Γό τούτο πολυτελές, και μέσα ο αὐτὸς ἡ Μαργαριτά, μὲ τα πλούσια φρούσεια τῆς ἀστραφτε ὅλη ελένιον και μαργαρών αὔγην. Γόνων ἀπὸ τ' ἡμάξι τῆς ώραίας θεατρίνας ἐστρόφηντο πολλοὶ φίλοι της και διαμασταὶ της. Η χρονί νεολαία τῆς Σωτηρίης κοινωνίας, οι λεόντες τῆς "Αντιόχειας συνιδεναν τὴν πρωταγονίστρια στὸν περίπατο της. Η ἀτμόσφαιρα γύνων ἐγέμοιτο αὺτὶ τὰ μήρα ποὺ ἐποκόρυτε η πλουσία και ώραια εξείνη παρελαύσας.

Οἱ Πατέρες, μπροστά στὸν τειχομό, ἔγνωσιν ἄλλον τὰ πρόσωπά τους καὶ ἐκλείσαν τὴν μύτη γὰρ ὑπὸφύγουν τὸ ἀρώματα. Μόνον ἔνας, ὁ Νόννος Ἐπίσκοπος Ἐδεσσῆς, ἐζούταξε κατὰ τὴν λαυροπή πασέλαι, ἐθένεας καὶ ἐνομοῦσθε :

— Τί φημια, πέστο σ' αυτό τ' θράσο σώμα νά κατοική μά ψυχή
άμαρτολή!

φός να την οσσή
Η συνοδεία έσταιμάτος. Τά λόγια του Επισκόπου ακουστήσαν: μια ομήρια, γιατί ο Νόννος δεν ήταν τυχαίος θεολόγος. Το Συναξάρι τὸν ὄνομαζει· «ἀνδρῶν τῇ ἀλλαγῇ μὲν ιστον καὶ τοὺς τρόπους ὡργεύειν».² Ξενός οι ἄλλοι συνάδεψοι του ἐκουνοῦνταν θλιβεῖσα τὸ κεφαλὴν, ἀμφιβίλλοντες για τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διδαχῆς οἱ Νόννος εἰς τεπούθην ὅτι η θεοῦ τὴν άμαρτωλή ε-
κείνην ποιε-

την οὐρά την διεισδύει τον ενίσχυσε. Ελέδι ότι ένω
κείτουργοντας στήγη ἐξάλησια, ένα περιστέρι καταλα-
σπουμένο πετούσε ἐπάνω από τους ἐξαληταζούμενους
και τους ἐνοχλοῦσαν με τις λάσπες που ἥψηνε στο πέ-
ρασμά του. Τίτει αυτός ἔπιασε το περιστέρι και τὸ ἐ-
βούτησε στὸ λουτήρα. Εκείνο, καθαρὸ πειά, πέταξε
ἀπό τὸ χέρια του και γίνηκε ἄφαντο στὰ ὑψη. Ο Ἀ-
γανδός 'Ἐπ σοσος δηηγήθεται' ὅνειρο στοὺς συναδέλ-

φους του. Ἡταν δλογάνερο. Ή περιστερόα δὲν μποοῦσε νὰ ἡταν παρὰ ἡ Μαργαριτώ. Και ἀπεφασίσθη νὰ διιυλήσῃ ὁ Ἐπίσκοπος ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος την ἔχουμένη Κνουαζή.

τον αφρούς την εργάσιμη Κυριακή.
Καὶ μᾶλλον ὁ Ἐπίκοπτος Νόννος φελογερά μὲν ένθουσιασμόν, μὲν οητορικὴ δεινότηταν. Περιέγουαψε τὴν ἀστη̄ ἥψη μιὰς θεατρίνας (ῶνομα δεν ἔλεγε) ποὺ συλλέπτει στὴν ἀμαριάν και στὴ διας θορὰ καὶ ποὺ σίγουρα μιὰς τῆς στὴν μελλοντικὴν Κόλασιν χιλιάδες ψυχῆς. Καὶ γυρίζοντας στὸ γυναικονήτη ἔσπειρε μιὰ θεατριαστὴν ἀποτυγχανόντας γυναικες, νὰ φράξουν τὸν ξαυτὸ τους και τὸ κορίτια τους ἀπὸ ἔνα τέτοιο δλέθρῳ παφάδειγμα. Καὶ ἡ γυναικες, συγχανημένεις, ἐλύαναν.

Τότε, μέσο' ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν, ἐφγήκε μπροστά μιᾶς γυναίκας σκεπασμένης μὲ τέπλῳ, ἐπροχώσθησε στὸν Ἐπίσκοπο, καὶ τοιαύθως κάτω τὸν πέπλον εἶπε δυνατά, ἀλλὰ μὲ κλάια στὴ φωνή:

— Αγε! Επίστεψο τά λιγά σου ενδήξαν τό δρόμο της κυρδίας μου! Έδουν έγω ή μάρατολή γονατίζο μπροστά σου και μετανοημένη ζητώ τη σωτηρία μου. Λέξε με όπως ο Χριστός τη Μαγδαληνή και σώσε με ...

Και η Μαργαριτώ έπεισε στά γόνατα και, ειδωλολάτρισσα αυτή, φίλοδεσ τις πλάκες της Χριστιανιζής έπειλησσα. 'Ο Νόνος συγχαίρεινέν την παρακαλεῖ νὰ σηκωθῇ, ἀλλά' ή Μαργαριτώ κλαίει και οὐδέτεραι και τιπετον ξεκουλόγκια και το βάθισσιο.

七

Ανάστατη ή 'Αντιόχεια τῶν θεαμάτων. Οι θαυμαστοί τῆς ωραίας προταγωνιστοίας ἐπροσπάθησαν νά την ἀποτελέσουν, ἀλλ᾽ η Μαργαριώτης ήταν ἀμετάπεπτη στην. Και βαρύτατος μέσου στὸ ναὸν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ξαναπήρε τὸ παλαιό της ὄνομα Ηελαγία καὶ ἀπεφάνετον ἡ ἀπάλαζη ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν τῆς πρώτης τῆς ζωῆς. Εὐοιδέσσε τὰ ζητημάτα της στοὺς φτωχούς, ἐπούλησε τὰ πολυτελή της φροέματα καὶ τὸ στολίδια καὶ τὰ ἐμοῖσας δύπλισης, ἀπλύθευσαν δόλους της τούς ἀγοράσμενους δουλών. Καὶ η ωραία ήθοιος ἐφόρεσε ἔνα μακρὸν ράσο...

φορέων είναι μαζί μου...
Αλλά μια ζωή γεμάτη από άνωντες χαρᾶς και καλλιτεχνικών θυμάμβων δεν λησμονιέται εύκολα. Και ήταν η απότιμη οι κανόνες της πρώτης Επισταματικής Έγκλησιας. Ή νεοφύτων Πελαγία έννοιωθη ὅτι ὁ Ηρακλείους έρχονται συχνά γύρω από τὸ κελλὶ της. Από τὸ φεγγίτη τῆς άποψε πολλές φορές τούς ένταστες τῶν Καλλάνδων και τοῦ Μαΐουμνα και τῶν Συμποτίων ήν τοαγούδων τά τραγούδια που αιτή πρώτη ἐδίδαξε από τὴ σογηνή. Και ἡ Πελαγία έζησης και τοῦ τη σωτηρίας τῆς φυγῆς της ἀπό τὸν Επίσκοπο Νόννο. Ό Επίσκοπος τῆς είπε : Άλεν ὑπάρχει ἄλλο μέσον, παρόντας άπομακρυνθῆς ἀπό τὴν Ἀντιόχειαν. Και τῆς ἐδωσε ἔνα συστατικό γράμμα για να καταψηφίη ὃ ένα μοναστήρι τῶν Ιεροσολύμων, ἐπάνω στὸν ἐπομένα τοῦ "Οφεῖς τῶν Ελαιώνων".

Μια λεπτομέρεια, πού δὲν μάς την ἔξηγον τά Συνοχάρια, είνε
χαρακτηριστική τῆς πολιτικής: Η Πελαγία δὲν έμπιπε σέ γυναικείο
μοναστήρι. Παρουσιάστηκε ως Πελάγιος και κατετάχθη σέ μονα-
στηριά αντρικό. Ήταν ίσως άδύνατο ν' αναζαλώνυμο τη σειρά
των σκέψεων που ἔπεισαν και τὸ Νόννον και τὴν Πελαγία τὴν θά-
ητο προτι τότερο ἐνα διερικό μοναστήρι και ἐνα, ἀντίο σλλως τε,

ψέμα. Ὁπωδήποτε ἡ Πελαγία παρουσιάστηκε στὴ μινῆ τοῦ Ὁρού τῶν Ἐλαιώνας φέρουσα τούχην καὶ ορακοῦ γιτάνων· καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἔπισκοποῦ, ἔγχατεσταθμένη κεῖ καὶ ἔχεις μὲ τοὺς ἄλλους μοναχούς, μὲ δῆλη τρομερὴ ἀσημική οὐληραγώγια τῶν μεγάλων ἀνάγνωστῶν τῆς Ἑργίου.

Μετά πολλά ἔτη, ὃ διάκονος τοῦ Νόννου Ἰάκωβος ἀπέταπε νά ἐπιχειρήσῃ περιοδεία στοὺς Ἀγίους Τόπους, καὶ κατὰ σύνταξη τοῦ Ἐπιστόλου ἐσκαρφάλωσε καὶ στὸ μαρκινὸν ἐκεῖνο μοναστῆρι καὶ ἐζήτησε νά ίδη τὸ μοναχὸν Πελέγιον. Μια πόρτα ἀνοίξει καὶ ἐκεῖνο ποὺ φανέρωθηκε στὸν Ἰάκωβο θά ήταν ἀπολύτως ἀδύνατο νά ἐνθυμητῇ τὴν ὄντα καὶ τρισχωτούμενή ὑποτοποίης Ἀντιοχείας. Τὸ δέρμα τοῦ προσώπου είχε πάρει τὴ στεγνὴ ξερότητα τῆς νηστείας, τὸ χρῶμα είχε χαλάσει καὶ τὴ μανιάδα ἔσχεν μάτια ποὺ φίγαν αρρώστια.

